

KRIJGSGEVANGENEN

Belangrijk lijkt het ons, er tenslotte op te wijzen dat de propaganda die de Japanse radio-uitzendingen beoogden, al in zoverre weinig effect had dat vooral in '42 en '43 maar ook nog in '44 Radio Djakarta in Australië, laat staan de Verenigde Staten, heel moeilijk hoorbaar was – hierover meer in ons volgende deel.

Terug naar de krijgsgevangenen die niet tot de bevoorrechten behoorden.

★

Eerder schreven wij dat in juni een groep Indisch-Nederlandse krijgsgevangenen (en een gemengde groep technici) uit Bandoeng naar Tjimahi werd overgebracht. De binnenkomenden zagen dat er in het grootste kamp aldaar kooien waren gemaakt in de openlucht en vernamen dat krijgsgevangenen die met de buitenwereld contact hadden gehad, in die kooien werden gestopt en dagenlang niets te eten of te drinken kregen. Die straf was, hoorden zij, kort voor hun komst ook opgelegd aan ca. vijf-en-twintig vrouwen die getracht hadden tot het kamp door te dringen – zij waren eerst gezeseld. 'De levensgemeenschap in het kamp', aldus een uit Bandoeng naar Tjimahi overgebrachte vaandrig, F. B. Nijon,

'gedroeg zich chaotisch . . . Gezag en discipline ontbraken. Een aantal hoofdofficieren onthield zich van het commando. Het contact met de Japanse commandant . . . verliep moeizaam en er werd door de Japanners duchtig op los geslagen. Onder deze omstandigheden had majoor J. W. G. A. Hoedt, bijgestaan door een aantal officieren . . ., het commando aanvaard.¹ Hij richtte een kamppolitie op, waarbij ik de eer had te mogen dienen. Majoor Hoedt trad, gelet op de abominabele omstandigheden, hard op. Hij moest wel . . . Bij ernstige vergrijpen deinsde hij er niet voor terug om de daders lijfelijk te straffen. Dit geschiedde met de zweep. Wèl liet hij de gestraften de keus tussen een afranseling en een vechtpartij met een vrijwilliger . . . Een opvallend hoofdofficier, deze majoor Hoedt.'²

Opvallend inderdaad. Ook moedig: toen in maart '43 vier jeugdige krijgsgevangenen, betrappt op het leggen van contact buiten het kamp, tot de doodstraf veroordeeld waren, wist hij voor hen gratie te krijgen op twee voorwaarden: namens alle gevangenen moest een gratieverzoek

¹ D.w.z.: hij was kampoudste geworden. ² Brief, 6 nov. 1984, van F. B. Nijon.